

ШЕШІМ

31.03.2021

Нұр-Сұлтан қаласы

РЕШЕНИЕ

№ **26/3-VII**

город Нур-Султан

Нұр-Сұлтан қаласындағы отбасына тәрбиелеуге (асырап алуға, қорғаншылыққа немесе қамқоршылыққа, патронатқа) берілген жетім балалардың, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты қамтамасыз ету

Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Н.Ж. Нұркеновтің баяндамасын тыңдап және талқылағаннан кейін Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты атқарушы органдардың жетім балалардың, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі жұмысын атап өтті.

Қорғаншылық және қамқоршылық белімінде есепте 858 жетім және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар тұр, оның ішінде:

қорғаншылық және қамқоршылықта - 590 бала;

патронаттық тәрбиеде - 79 бала;

«Өмірлік қиын жағдайдағы балаларды қолдау орталығы» КММ - 26 бала;

«SOS Астана балалар ауылында» - 80 бала;

«Мамандандырылған балалар үйі» КММ - 21 бала;

«Нұрлы жүрек» ӘҚО - 52 бала;

«№1 арнайы мектеп-интернаты» КММ - 8 бала.

Қорғаншыларға (қамқоршыларға), патронат тәрбиешілерге, жетім балаларды және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды күтіп-бағуға қабылдаушы отбасыларға 10 АЕК (29 170 теңге) мөлшерінде ай сайынғы ақшалай қаражат төлемі жүргізіледі. Ата-анасының қамқорлығынсыз қалған баланы асырап алған Қазақстан Республикасының азаматтарына 2015 жылдан бастап 75 АЕК (218 775 теңге) мөлшерінде біржолғы ақшалай қаражат төленеді.

Қорғаншылықтағы (қамқоршылықтағы) балалар саны 2018 жылы – 589, 2019 жылы – 573, 2020 жылы – 590; патронаттық тәрбиеде 2018 жылы – 75, 2019 жылы – 85, 2020 жылы – 79 құрады. 4 жыл ішінде балалар үйіндегі жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың саны 21%-ға азайды.

2019 жылы «Балалар үйі» КММ мен «Кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталығы» КММ біріктіру арқылы Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «Өмірлік қиын жағдайда жүрген балаларды қолдау орталығы» КММ құрылды. Орталықтың құрамына тұрақты және қысқа мерзімді болу топтары кіреді. Бұл трансформация жетімдіктің алдын алуға, отбасына орналастыруға және тәрбиеленушілердің өздері үшін де, өмірлік қиын жағдайда жүрген отбасылар үшін де жан-жақты даму үшін жағдай жасауға бағытталған әлеуметтік міндеттер спектрін кеңейтті.

«SOS Қазақстанның балалар ауылдары» корпоративтік қорымен Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «Өмірлік қиын жағдайда жүрген балаларды қолдау орталығы» КММ-де ұзақ уақыт ұсталған балаларды «SOS Астана Балалар ауылына» біртіндеп көшіру бойынша жұмыс жүргізілуде. Бүгінгі таңда Балалар ауылына 40 бала көшірілді.

Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігі, «SOS Қазақстанның балалар ауылдары» корпоративтік қоры, ҚР БҒМ Балалардың құқықтарын қорғау комитеті, «Ана үйі» ҚҚ, Өмірде қиын жағдайға тап болған балаларды қолдау орталығы арасында БІнтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

2020 жылы Астанада алғаш рет «Нұр-Сұлтан қаласының Жастар саясаты мәселелері басқармасы» ММ-де интернаттық ұйымдардан кейін жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды бейімдеуге және қолдауға бағытталған жоба іске асырылды.

Бүгінгі таңда интернаттық мекемелерді бітіруші жастар арасынан 164 адамға әлеуметтік портрет жасалды. Қазіргі уақытта 18-29 жас аралығындағы жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың саны 1 451 адамды құрайды, олардың ішінде 238 - зерттеу фокустобымен қамтылған.

Жоба аясында интернат ұйымдарынан кейін жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды қолдау және қолдау жөніндегі тұжырымдама әзірленді.

Балалар үйі түлектерінің әлеуметтік бейімделудегі үлкен рөлін ескере отырып, жоғары немесе орта кәсіптік білімнің болуын ескере отырып, балалар үйінен 2 жасөспірімнің жоғары оқу орындарына және 14 жасөспірімнің орта кәсіптік колледждерге түсуіне жәрдем көрсетілді, ағылшын тілі мен тігудің тегін онлайн курстары ұйымдастырылды.

Түрлі БАҚ-та бірқатар мотивациялық мақалалар, белгілі блогерлердің парақшаларында ақпараттық посттар жарияланды, қыркүйектен желтоқсанға дейін Е 10 көшесі, 2-үй, 1-кіреберіс, 1-кабинет мекенжайы бойынша көмек кабинеті жұмыс істеді, онда өтеусіз негізде психологиялық және заң көмегі

көрсетілді, әлеуметтік бейнероликтер шығарылды, өзекті тақырыптарға кездесулер өткізілді.

Сонымен қатар, осы салада бірқатар проблемалар бар. Қазақстандық қоғамда баланы қабылдайтын отбасы сияқты институцияландырудан бас тарту нысаны кеңінен таралмады.

Нұр-Сұлтан қаласында «Жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған, жиырма тоғыз жасқа толмаған, кәмелетке толғанға дейін ата-анасынан айырылған балалар» санаты бойынша мемлекеттік тұрғын үй қорынан тұрғын үй алуға 2762 адам кезекте тұр. 2019 жылы – 130 адам, 2018 жылы – 35 адам тұрғын үй алды.

Қазіргі уақытта Нұр-Сұлтан қаласында үш жылдық тіркеуі болмаса, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды мемлекеттік тұрғын үй қорынан тұрғын үй алуға кезекке қою мүмкіндігі жоқ. Бұл ретте ҚР ӘҚБтК-не сәйкес 6 ай ішінде кезекке қоймаған жағдайда заңды өкіл, лауазымды тұлға әкімшілік жауапкершілікке тартылуы тиіс.

Жетім балаларға арналған мекемелер қызметкерлерінің жалақысының төмендігі өзекті мәселелердің бірі болып отыр.

«SOS Астана балалар ауылы» тәрбиеші-аналарда тұрғын үйдің болмауы, сондай-ақ тұрғын үйге кезекке қою мүмкіндігі елеулі проблема болып табылады. Жұмысқа орналасу кезінде 25 пен 40 жас аралығындағы ана позициясына үміткерлердің өз балалары мен отбасылары болмауы керек. Нәтижесінде SOS зейнет жасына жеткен кезде тәрбиеші аналардың тұратын жері болмайды. Ұйымның мемлекеттік мекеме мәртебесі жоқ, сондықтан ауыл қызметкерлерін тұрғын үй бөлуге арналған бағдарламаларға кезекке қоймайды.

2016 жылы «SOS Астана балалар ауылы» түлектері С - 409 көшесі, 45, 47, 49 пәтер мекенжайы бойынша жалға берілетін тұрғын үйге ие болды. Алайда, интернат мекемелері түлектерінің пәтерлердегі ылғалдылық, төбеден еден плиталары арқылы ағып кету, шатыр жабынының беттерінде майысулар, ауа қаптары пайда болуы туралы бірнеше рет өтініштері келіп түседі. Соңғы уақытта мүмкіндігі шектеулі балалардың саны артты. Балалар қант диабетінен, күрделі артриттен зардап шегеді, олардың тұрғылықты жері ауысып отыруына байланысты, емханалар дәрі-дәрмек бере алмай жатады, осыған байланысты медициналық препараттардың қозғалысы мәселесін шешу талап етіледі.

Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты **ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:**

1 Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің орынбасары Н.Ж. Нұркеновтің «Нұр-Сұлтан қаласында отбасына тәрбиелеуге (асырап алуға, қорғаншылыққа немесе қамқоршылыққа, патронатқа) берілген жетім балалардың, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты қамтамасыз ету» баяндамасы назарға алынсын.

2. Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігіне мыналар ұсынылады:

Нұр-Сұлтан қаласында жетімдіктің алдын алу жөніндегі шаралар кешенін әзірлеу;

әлеуметтік зерттеулердің деректеріне, енгізілген пилоттық жобалардың нәтижелеріне, сондай-ақ шетелдік тәжірибеге негізделген жетім балаларды, ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларды институционалдандыру бойынша ұсыныстар енгізу;

жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды бизнес-құрылымдарға бекіту мүмкіндігін қарастыру;

жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды, интернат мекемелерінің түлектерін тұрғын үймен қамтамасыз ету және жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша Нұр-Сұлтан қаласы бойынша істердің жай-күйіне талдау дайындау;

жұмыс істеп тұрған ұйымдардың базасында осы санаттағы балаларға олардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға қатысты барлық мәселелер бойынша тегін консультация беру мүмкіндігін қамтамасыз ету;

SOS балалар ауылының қабылдаушы отбасылары үшін коммуналдық тұрғын үй қорынан 1, 2 пәтер бөлу мүмкіндігін қарастыру;

асырап алушы отбасыларда тәрбиеленетін жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды тіркеуге және тұрғын үйге кезекке қоюға қатысты мәселелерді шешуге жәрдем көрсету;

жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар үшін медициналық және білім беру қызметтерінің қолжетімділігі мен сапасын қамтамасыз ету;

қорғаншылықтан шыққан тәрбиеленушілерді, жастарды мониторингтен кейінгі сүйемелдеуді қамтамасыз ету;

интернаттық мекемелердің түлектерін тиімді әлеуметтендіруді қамтамасыз ету үшін осы санаттағы балаларды елорданың әртүрлі тұрғын үй кешендерінде орналастыруды қамтамасыз ету;

тіркелмегендіктен тұрғын үй алу құқығынан айырылған осы санаттағы балаларға көмек көрсету;

осы санаттағы балалардың жинақтарын тиімді пайдалану мәселелерін реттеу бойынша ұсыныстар дайындау;

жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды коммуналдық тұрғын үй қорынан тұрғын үймен 20% қамтамасыз ету жөніндегі заңнамалық норманы іске асыруды қамтамасыз ету;

жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар бойынша қазіргі уақытта қанша тұрғын үймен (сатып алу құқығынсыз жалға берілетін тұрғын үй, пәтер) қамтамасыз етілгені, тұрғын үйге кезекте қанша тұратыны, осы санаттағы балаларды тұрғын үймен қамтамасыз ету үшін қанша уақыт қажет болатыны туралы талдамалық ақпарат дайындау;

жетім балаларды және ата-аналарының қамқорлығынсыз қалған балаларды асырап алуға, қамқорлыққа алуға ниет білдірген баланы қабылдайтын ата-аналар мектептерінде азаматтарды оқыту жөніндегі мәселелерді шешу;

тастап кеткен, бас тартқан балаларды құжаттандыру рәсімін оңайлату жөнінде ұсыныстар енгізу;

мамандандырылған балалар үйі қызметкерлерінің жалақысын көтеру және тұрғын үймен қамтамасыз ету мәселесін шешу бойынша ұсыныстар енгізу;

елордадағы жетімдік тақырыбын ақпараттық жария етуді қамтамасыз ету;

қорғаншыларға (қамқоршыларға), патронат тәрбиешілерге, асырап алушы отбасыларға жетім балаларды және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды асырауға ақшалай төлемдерді ұлғайту мүмкіндігін қарау;

жетім балалардың, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған, отбасына тәрбиелеуге берілген балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғауды іске асыруды қамтамасыз ететін нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізу жөнінде өзге де ұсыныстар енгізу.

3. Осы шешімнің ұсынымдарын орындау бойынша ақпаратты қалалық мәслихатқа бір айлық мерзімде беруді қамтамасыз етсін.

4. Осы шешімнің орындалуын бақылау Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының Әлеуметтік-мәдени даму мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясына жүктелсін.

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты
сессиясының төрайымы**

**Нұр-Сұлтан қаласы
мәслихатының хатшысы**

А. Табулдина

Е. Каналимов